

HANDLEPLAN 2020-2023

Handicap og Psykiatri

Billund
kommune

Voksenstøtte

Sagsbehandler:
Kathrine Lund Jacobsen

Tlf. 72141939
E-mail: klj@billund.dk
Sagsnr.: 20/56444

Dato: 26. maj 2020

Handleplan 2020-2023 - Handicap og Psykiatri

Baggrund og formål

Handicap- og psykiatriområdet er under løbende forandring. Den støtte, som borgerne har behov for, ændrer sig, og samtidig får vi ny viden om f.eks. muligheder for rehabilitering, nye faglige tilgange og nye behandlingsformer. Med handleplanen vil vi udvikle tilbudsviften og øge fagligheden, så Billund Kommune følger med udviklingen. Hermed sikres det, at Billund Kommune på både kort og lang sigt har de rette tilbud til borgerne på området. Ved at skabe en mere fleksibel tilbudsvifte, hvor der bliver tænkt på tværs af tilbud og afdelinger, vil vi give borgerne tilbud, der er tidssvarende, helhedsorienterede og tilpasset den enkeltes behov. Et større fokus på rehabilitering vil ligeledes betyde, at vi kan højne borgernes livskvalitet ved at øge deres selvhjulpethed og robusthed, så borgerne sættes i stand til at mestre hverdagen og livsudfordringer på egen hånd. Dette betyder samtidig, at vi kan udnytte ressourcerne bedre og reducere antallet af borgere, der har brug for støtte fra kommunen.

Billund Kommune har de seneste år oplevet et stigende pres på økonomien på handicap- og psykiatriområdet¹. Udviklingen skyldes primært en stigning i antallet af borgere med behov for støtte. Denne tendens er generel for danske kommuner, og flere faktorer har indflydelse på udviklingen. En af de væsentligste årsager er, at der på det psykiatriske og sociale område er et stigende antal borgere, der efterspørger indsatser på baggrund af bl.a. angst, depression, stress, autismspektrumsforstyrrelser og personlighedsforstyrrelser - ofte i kombination med sociale belastningsfaktorer. Herudover har brugen af nakkefoldskanninger betydet, at antallet af borgere, der nu fødes med downs syndrom, er reduceret til ganske få personer på landsplan. Til trods for dette vurderer Socialstyrelsen, at antallet af udviklingshæmmede borgere i Danmark er nogenlunde konstant. Dette skyldes bl.a. kvinders øgede fødealder, at flere for tidligt fødte overlever, og at udviklingshæmmede borgere lever længere. Det betyder, at vi ser en udvikling henimod en mere forskelligartet gruppe af udviklingshæmmede borgere, hvor flere har behov for specialiseret og mere omfattende støtte og pleje.

I 2017 udarbejdede konsulentfirmaet MUUSMANN en økonomisk handleplan for Billund Kommune. På baggrund af handleplanen er der bl.a. blevet arbejdet med forhandling af priser på eksterne tilbud, revisitering

¹ For yderligere information om økonomien se notat vedr. udvikling i udgifterne på handicap- og psykiatriområdet.

af borgere i eksterne tilbud, ny visitationsprocedure, optimering af sagsgange og tæt budgetopfølgning på de enkelte områder. Dette har betydet, at vi har kunnet holde udgiftsstigningen nede.

I januar 2019 igangsatte Byrådet et internt servicetjek på handicap- og psykiatriområdet, som resulterede i en række forslag til tiltag, som vil øge kvaliteten af kommunens tilbud samt mindske udgifterne på området. Nogle tiltag er inkluderet i budget 2020, og andre arbejdes der fortsat med. Konkret arbejdes der bl.a. med en udvidelse af kapaciteten på lokale botilbud, forbyggende indsatser og en organisatorisk og fysisk sammenlægning af tilbud inden for henholdsvis handicap- og psykiatri.

Alle disse tiltag forventes at kunne bidrage til at holde udgifterne nede, men med en stigende tilgang til området er det nødvendigt med et vedvarende fokus på at minimere omkostningerne på området.

Handleplanens formål:

- At styrke borgernes selvhjulpethed igennem tidlige forebyggende samt rehabiliterende indsatser
- At reducere udgifterne på området
- At sikre høj kvalitet i indsatserne med udgangspunkt i de faglige sigtelinjer
- At sikre høj grad af fleksibilitet i tilbudsviften, så tilbuddene løbende kan tilpasses fremtidens behov og borgersammensætningen

Handleplanen er baseret på de undersøgelser, der blev foretaget i forbindelse med MUUSMANN-rapporten samt servicetjekket og opsummerer de tiltag, der er igangsat og planlagt i forlængelse heraf.

Målgruppe

Målgruppen for handleplanen er borgere over 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale udfordringer.

Det omfatter følgende målgrupper:

- Borgere med fysiske funktionsnedsættelser såsom hjerneskade, nedsat bevægelsesfunktion, manglende eller nedsat talefunktion, syns- eller hørenedsættelse
- Borgere med psykiske funktionsnedsættelser såsom udviklingshæmning, Autisme, Aspergers syndrom og lignende
- Borgere med psykisk sårbarhed herunder svære sindslidelser.
- Borgere med sociale problemstillinger knyttet til et problematisk alkohol- og/eller stofmisbrug
- Borgere som er socialt udsatte på grund af eksempelvis hjemløshed eller vold i hjemmet

Borgere i risiko for at få behov for specialiseret støtte vil ofte være borgere, som kommunen er i kontakt med i andre afdelinger. Det vil eksempelvis være unge tilknyttet Ungeafdelingen og borgere i jobcenteret, som har svært ved at få eller fastholde en uddannelse eller et arbejde.

Værdimæssige og strategiske grundlag

Tilbud på handicap- og psykiatrimrådet bevilliges primært efter Serviceloven. Handleplanen tager derfor udgangspunkt i formålet med Serviceloven samt kerneopgaven for Voksenstøtte i Billund Kommune. Det betyder bl.a., at der vil være fokus på at sikre størst mulig selvhjulpenhed, selvbestemmelse, motivation og borgernes evne til at mestre eget liv. Der vil desuden blive lagt vægt på, at støtte og hjælp skal gives med udgangspunkt i den enkeltes behov, og hvad der er meningsfuldt for den enkelte.

Kerneopgaven for Voksenstøtte, Billund Kommune

Med respekt for borgerens selvstændighed og selvbestemmelse vil vi – gennem tværfaglig, professionel støtte, vejledning og omsorg – motivere den enkelte til at mestre livsudfoldelse og bevare identitet.

Serviceovens formål

§ 1. Formålet med denne lov er

- 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,
- 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og
- 3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 2.: Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3.: Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Handleplanen skal ligeledes bidrage til målene i Billund Kommunes udviklingsstrategi "Fremtidens Legeplads": Stærke byer, rettidig velfærd og vokseværk i erhvervslivet².

Handleplanen bygger desuden på principperne i FN's Handicapkonvention³ samt de nationale handicappolitiske principper⁴.

² Fremtidens Legeplads: <https://billund.dk/politik/fremtidens-legeplads/>

³ Handicapkonventionen på dansk: <https://sim.dk/media/33107/handicapkonventionen2017.pdf>

⁴ De nationale handicappolitiske principper: <https://sim.dk/arbejdsomraader/handicap/handicappolitik/de-danske-grundprincipper-paa-handicapomraadet/>

Faglige sigtelinjer

De faglige sigtelinjer er formuleret på baggrund af det værdimæssige og strategiske grundlag og danner fundament for handleplanen og arbejdet hermed.

1. Vi arbejder med udgangspunkt i borgerens ressourcer og motivation med fokus på mulighederne for at udvikle og genvinde færdigheder, så borgeren i videst muligt omfang kan klare sig selv.
2. Vi arbejder med fokus på, at borgerens aktive deltagelse, selvbestemmelse og selvstændighed understøttes, så borgeren i videst muligt omfang kan leve et liv på egne præmisser
3. Vi sætter klare tidsafgrænsede mål for indsatserne, dokumenterer og følger løbende op på effekten
4. Vi arbejder så vidt muligt med vidensbaserede og omkostningseffektive metoder
5. Vi arbejder med tværfaglige og helhedsorienterede løsninger for borgeren på tværs af afdelinger i kommunen og i samarbejde med øvrige aktører omkring borgeren
6. Vi arbejder for inklusion og samspil med lokalsamfundet og frivillige. Borgere støttes i at udvikle og fastholde netværk og indgå i almene fællesskaber i lokalsamfundet
7. Den enkelte borgers behov tilgodeses med anvendelse af færrest mulige ressourcer

Tilbudsviften i dag

Billund Kommune driver i dag en række forskellige tilbud til borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Se oversigt over tilbuddene i bilag 1.

I Billund Kommune rummer tilbudsviften en række bofællesskaber og botilbud samt vejledning og støtte til borgere, der bor i egen bolig. Bofællesskaberne er for borgere med lettere funktionsnedsættelser, som har brug for støtte i hverdagen. På Ungbo har unge mulighed for at få en midlertidig bolig til afklaring af deres fremtidige behov. Herudover er der botilbuddene Lindegården, Sydtoften 381 og Lyngsø, hvor målgruppen er borgere med varige funktionsnedsættelser og mere komplekse problemstillinger og støttebehov.

Borgere i egen bolig, som har brug for støtte i hverdagen, kan modtage vejledning og støtte efter Servicelovens § 85. Det gælder både inden for handicap- og psykiatriområdet.

Billund Kommune tilbyder i dag beskæftigelses- og aktivitetstilbud henholdsvis på Lindegården og Værkstedet Nymarksvej. Herudover driver Billund Kommune 'Caféen' (Sydtoften 8), som er et aktivitets- og samværstilbud for borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse samt HUSET, der er et værested for psykisk sårbare borgere. Tilbuddene på Nymarksvej og i HUSET flytter primo 2021 til nye lokaler på Sydtoften 4 og 8. Billund Kommune understøtter også et borgerstyret værested for psykisk sårbare i Billund.

Billund Kommune arbejder desuden igennem tilbuddet 'Job i Erhverv' med at støtte borgere med funktionsnedsættelser i at komme i job med løntilskud på det ordinære arbejdsmarked.

Herudover køber Billund Kommune både botilbuds- og dagtilbudspladser eksternt. I dag er størstedelen af kommunens borgere i botilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 placeret eksternt. Særligt borgere med mere specialiserede behov placeres i eksterne tilbud. Udgifter til eksterne bo-, akut- og aflastningstilbud udgør derfor en stor del af kommunens samlede udgifter på handicap- og psykiatriområdet.

Principper for udvikling af kommunens tilbudsvifte

Som en del af arbejdet med handleplanens fokusområder, vil vi arbejde med udvikling af tilbudsviften. Følgende principper danner grundlag for udviklingen af tilbudsviften. Principperne er baseret på handleplanens overordnede formål.

1. Billund Kommune benytter som udgangspunkt egne tilbud eller lokalt forankrede leverandører, såfremt de er kvalitetsmæssigt og økonomisk konkurrencedygtige
2. Billund Kommune driver som udgangspunkt kun tilbud, hvor der er volumen i målgruppen til at drive et økonomisk og fagligt bæredygtigt tilbud. Tilbud organiseres ikke nødvendigvis efter målgrupper/diagnoser, men også efter borgernes støttebehov og/eller tilbuddenes primære formål og indhold.
3. Billund Kommune driver fleksible tilbud, som løbende tilpasses til den aktuelle borgergruppe og deres behov og samtidig sikrer, at alle i videst muligt omfang kan modtage tilbud, der er tilpasset borgerens livsfaser
4. Når Billund Kommune fremover etablerer nye tilbud på handicap- og psykiatriområdet, vil det dreje sig om tilbud om midlertidige forløb, hvor der samarbejdes tæt med andre afdelinger i Billund Kommune for at sikre progression i borgerens forløb
5. Billund Kommune prioriterer i udgangspunktet egne borgere til interne tilbud medmindre tilbuddene er omfattet af KKR's rammeaftale⁵, eller medmindre kommunen har ledige pladser, som kommunen ikke selv har brug for
6. Billund Kommune vil i udgangspunktet drive bomiljøer, som består af 10- 20 selvstændige boliger med egen indgang og eget køkken og bad
7. Billund Kommune vil investere i indsatser, der virker forebyggende og/eller modvirker forværring af borgerens tilstand

Fokusområder

På baggrund af analyser foretaget i forbindelse med MUUSMAN-rapporten samt servicetjekket, herunder borger- og medarbejderinddragelse, er udvalgt en række fokusområder, som vil bidrage til handleplanens formål. Nedenunder gives en kort beskrivelse af fokusområderne og tiltag herunder. I bilag 2 findes en oversigt over fokusområderne, tiltag og målsætninger samt nuværende status på arbejdet med tiltagene. Dybdgående beskrivelser af fokusområderne findes i MUUSMAN-rapporten samt notater og sagsfremstillinger udarbejdet i forbindelse med servicetjekket og det videre arbejde med tilbudsviften. Arbejdet med fokusområderne vil tage udgangspunkt i de faglige sigtelinjer samt principperne for udvikling af kommunens tilbudsvifte.

Fokusområde 1: Etablering af flere lokale botilbud

Størstedelen af kommunens borgere i botilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 er i dag placeret eksternt. Udgifter til eksterne bo- og aflastningstilbud udgør derfor en stor del af kommunens samlede udgifter på handicap- og psykiatriområdet. Ved at etablere flere lokale botilbud kan vi sænke udgifterne til eksterne tilbud samt give borgere i Billund Kommune bedre mulighed for at vælge et lokalt tilbud. Ved at øge boligkapaciteten lokalt vil vi ligeledes få bedre mulighed for at målrette de forskellige botilbud til f.eks. støttebehov eller livsfaser. Hvis flere borgere med særlige behov kan bosætte sig i kommunen, vil det også skabe synergier til dagtilbuddene, hvor det kan bidrage til at sikre volumen. Borgere med mere specialiserede behov skal dog stadig have tilbud uden for kommunen, da Billund Kommunes størrelse gør det svært at sikre volumen, bæredygtighed og høj faglighed i mere specialiserede botilbud. Tiltag under dette fokusområde handler på kort sigt om etablering af flere midlertidige boliger, samt akut-, og aflastningspladser i Billund Kommune. På længere sigt vil der blive arbejdet videre med etablering af længerevarende botilbud.

⁵Hvert år skal de danske kommuner i samarbejde med regionsrådene udarbejde en Rammeaftale, der bl.a. lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen på de sociale tilbud.

Fokusområde 2: Udvikling af dagtilbud

Med en udvikling henimod en mere forskelligartet borgergruppe inden for handicap- og psykiatriområdet er der behov for at se på, hvordan vi kan udvikle vores dagtilbud, så alle grupper kan rummes i tilbuddene. Som en del af dette fokusområde, skal der derfor arbejdes med at skabe en større fleksibilitet i dagtilbuddene, så der er bedre mulighed for at tilpasse tilbuddene til den aktuelle borgergruppe og skræddersy en hverdag, der passer til den enkelte borger. Der vil også blive arbejdet med en sammenlægning af café- og værestedstilbud samt inklusion af flere målgrupper. Dette vil bidrage til at skabe en større volumen i tilbuddene og et mere ensartet serviceniveau på tværs af Handicap og Psykiatri. Beskæftigelsestilbuddet på Værkstedet Nymarksvej flytter og vil fremover dele adresse med café- og værestedstilbuddene. En større volumen i tilbuddene og en samlet placering vil give en større fleksibilitet og mulighed for aktiviteter og tilbud, der i højere grad er målrettet bestemte målgrupper f.eks. unge/ældre eller borgere med samme interesse for f.eks. håndarbejde, film eller havearbejde. På denne måde vil både drifts- og personaleomkostninger optimeres samtidig med, at tilbudsviften for borgerne kan udvides. En fysisk samling af tilbuddene forventes desuden at kunne øge det tværfaglige samarbejde.

Et andet spor af dette fokusområde omhandler beskæftigelsen, hvor vi ønsker at arbejde på at øge borgernes tilknytning til det ordinære arbejdsmarked ved blandt andet at øge samarbejdet med virksomheder. Vi vil herudover se på, hvordan vi kan styrke samarbejdet på tværs af Arbejdsmarkedsafdelingen og handicap- og psykiatriområdet ift. de borgere, som ligger på grænsen mellem de to områder.

Med henblik på at kunne tilbyde unge med særlige behov relevante lokale uddannelsesmuligheder, arbejdes der i Billund Kommune på en strategi i forhold til STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse).

Fokusområde 3: Livsfaser

Vi ønsker at give borgere i Billund Kommune bedre muligheder for tilbud, der er tilpasset livsfaser. Dvs. at unge borgere skal have mulighed for at være en del af et ligeværdigt ungdomsmiljø. Ældre borgere, hvor plejebehovet overstiger behovet for socialpædagogisk støtte, skal have mulighed for at få en plejebolig, hvor også aktiviteter og miljø er tilpasset en ældre målgruppe. Ældre borgere og andre, der ikke længere magter/ønsker et aktivitetstilbud, skal ligeledes tilbydes et mere uforpligtende dagtilbud, hvor borgerne kan komme efter behov, og hvor det sociale er i fokus. Tilsvarende skal der være fokus på, hvordan borgere i forskellige aldersgrupper kan berige hinanden.

For at skabe gode overgange mellem livsfaserne, vil vi arbejde på at styrke samarbejdet på tværs af Ungeafdelingen og Voksenstøtte. Vi vil bl.a. arbejde på at udvikle fælles sprog og metoder på tværs af afdelingerne. Herudover vil vi arbejde på at ensrette økonomiske opgørelser og aktivitetsdata for bl.a. at kunne sikre mere valide prognoser og overblik over udviklingen på området.

Fokusområde 4: Den rehabiliterende tilgang

Med udgangspunkt i den rehabiliterende tilgang ønsker vi så vidt muligt at fremme den enkelte borgers muligheder for at opnå et selvstændigt og meningsfuldt liv. Det betyder, at alle borgere som udgangspunkt starter i tidsafgrænsede forløb med fokus på afklaring og understøttelse af færdigheder og udviklingspunkter. Der er i alle indsatser fokus på at styrke selvbestemmelse og ansvaret i eget liv. Det betyder bl.a., at indsatser defineres med en høj grad af inddragelse af borgeren og tager udgangspunkt i personlige mål, ønsker og behov. Konkret arbejder vi med etablering af tidlige forebyggende indsatser efter Servicelovens § 82. Her er der tale om korte forløb med fokus på optræning og hjælp til udvikling af færdigheder – tilsvarende kan der være fokus på borgernes fysiske og psykiske sundhed. Primo 2020 blev et pilotprojekt igangsat. Pilotprojektet vil køre året ud.

Et fokus ift. den rehabiliterende tilgang bliver også at arbejde mere evidensbaseret. Det betyder bl.a., at vi endnu højere grad vil arbejde eksperimenterende og forløbsorienteret med afprøvning af nye metoder, og systematisk indsamle viden og erfaringer fra medarbejdere og bruger. På denne måde vil vi øge vores viden om effekten af forskellige indsatser, og styrke grundlaget for at udvikle tilbud og vurdere, hvilke indsatser der egner sig bedst til forskellige målgrupper.

Fokusområde 5: Frivillighed og samarbejde med civilsamfundet

Ved at styrke samarbejdet med civilsamfundet, vil vi give borgerne bedre mulighed for at skabe netværk og blive en del af fællesskaber uden for de kommunale tilbud. Det kan både være igennem oprettelse af særlige foreningstilbud til målgruppen og inklusion i eksisterende foreningsaktiviteter som deltager eller frivillig. Dette kan bidrage til at øge borgernes livskvalitet og tilknytning til lokalsamfundet. Et styrket samarbejde med civilsamfundet skal desuden bidrage til at mindske ensomhed og isolation blandt borgere inden for handicap- og psykiatriområdet. Herudover vil vi i højere grad involvere frivillige og foreninger i de kommunale tilbud for at kunne udvide aktiviteter og tilbud til borgerne. Det kan f.eks. give mulighed for at udvide åbningstiden i café- og værestedstilbud og give mulighed for flere aktiviteter i aftentimerne samt weekender. Foreninger og frivillige vil fra starten blive involveret i sammenlægningen af tilbud på Sydtoften 4 og 8, så de kan bidrage til at tænke civilsamfundet ind som en aktiv del af huset.

Herudover vil vi arbejde på at styrke samarbejdet og koordinationen med Café Jydepotten, så vi sikrer, at Jydepottens og de kommunale tilbud supplerer hinanden bedst muligt.

Fokusområde 6: Økonomistyring

For løbende at kunne følge udviklingen på området og så vidt muligt forudse udgifterne, ønsker vi at forbedre data vedrørende udviklingen i udgifter og borgersammensætning. Der vil i forlængelse heraf blive arbejdet med at udvikle bedre ledelsesinformation. Målet er løbende at udarbejde konkrete rapporter og prognoser, der viser, hvordan området udvikler sig. Dette skal hjælpe til, at vi kan være på forkant med udviklingen og løbende tilpasse tilbudsviften.

Økonomi

Den økonomiske udvikling er nærmere beskrevet i 'Notat vedr. udvikling i udgifterne på handicap- og psykiatriområdet', som blev behandlet på Voksenudvalgets møde den 8. juni 2020. I dette afsnit gives en sammenfatning af hovedpointerne i notatet.

Billund Kommune har de seneste år oplevet et stigende pres på økonomien på handicap- og psykiatriområdet. Udviklingen skyldes primært en stigning i antallet af borgere med behov for støtte særligt indenfor det psykiatriske og sociale område. Det stigende pres resulterede i regnskabsåret 2016 til 2017 i et skred i de samlede udgifter på området i Billund Kommune på 2,7 mio. kr. Dette primært i form af et forøget køb af eksterne pladser. Denne udgiftsforøgelse afstedkom udarbejdelsen af MUUSMANN-rapporten, der har dannet udgangspunkt for forvaltningens arbejde med økonomistyringen.

Det er i perioden 2017 til 2019 lykkedes at bremse væksten i udgifterne. Dog viser prognosen for 2020, at udgiftsniveauet igen er stigende med et forventet merforbrug på omkring 2,5 mio. kr. på handicap- og psykiatriområdet. Det skyldes bl.a. en markant stigning i antallet af borgere, der modtager socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85. Stigningen, som er jævnt fordelt over perioden 2016-2019, udgør omkring 10 % om året svarende til ca. 31 % over hele perioden. Det betyder, at der skal ydes støtte til ca. 80 borgere mere, end det var tilfældet i 2016. Herudover så vi igen fra 2018 til 2019 en stigning fra 82,8 mio. kr. til 89,1 mio. kr. i udgifter til eksterne tilbud.

Det er lykkedes at bremse tilgangen af borgere og udgiftsvæksten på længerevarende botilbud, og udgifterne til midlertidige botilbud er stabiliseret i årene 2017 og 2018. Dog stiger udgifterne til midlertidige botilbud igen i 2019, når udgifter til særlige pladser i psykiatrien medregnes. Udgifterne til forsorghjem og kvindekrisecentre er faldet i 2019 efter en kraftig vækst i perioden 2016–2018.

Udgiftsniveauet i Billund Kommune i 2018 var 12 % lavere end i 29 partnerskabskommuner på indsatserne efter §§ 85, 107 og 108 (målt i forhold til det samlede antal borgere mellem 18 og 64 år).

Der er de seneste år blevet igangsat forskellige tiltag i forlængelse af bl.a. MUUSMANN-rapporten og servicetjekket, der har været med til at bremse udgiftsvæksten på trods af, at der har været en betydelig tilgang af borgere. Samlet set vil disse tiltag kombineret med tiltagene i handleplanen på sigt give større robusthed i organisationen. På baggrund af de senere års udvikling er det dog forventningen, at vi fortsat vil se en netto tilgang til området. Det vurderes, at denne tilvækst ikke kan håndteres indenfor den nuværende økonomiske ramme uden væsentlig påvirkning af serviceniveauet. Dertil kommer, at området fortsat er sårbart over for tilgang af dyre enkeltsager.

Vedlagt som bilag 4 er en oversigt over den forventede besparelse ved nogle af de tiltag, der er igangsat eller vil blive igangsat. Oversigten blev behandlet på Voksenudvalgets møde den 24. februar.

Bilag 1: Tilbud på handicap- og psykiatriområdet (maj 2020)

Tilbud	Målgruppe	§	Antal pladser
Botilbud			
Bo-Lindegården	Borgere med varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, udviklingsalder 1-4 år, komplekse problemstillinger.	§ 108	10
Sydtoften 381	Borgere med varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse - loftslift /kørestolsbrugere.	§ 108	17
Lyngsø	Borgere med varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse i beskæftigelsestilbud.	§ 108	8
Bofællesskab 1	Borgere med lettere varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse i et beskæftigelsestilbud.	§ 85	5
Bofællesskab 2	Borgere med lettere fysisk og psykisk funktionsnedsættelse i et beskæftigelsestilbud eller som helt/delvist har fravalgt arbejde.	§ 85	5
Bofællesskab 3	Unge med lettere fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, som ved indflytning mangler kompetencer til at bo i egen bolig.	§ 85	5
Vorbasse Bofællesskab	Borgere med lettere fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, som har brug for støtte til at kunne bo i egen bolig.	§ 85	6
Ungbo	Unge med udviklingshæmning i alderen 18-25 år, der har behov for midlertidigt udviklingstilbud i max. 3 år	§ 107	8
Støtte i eget hjem			
Vejledning og støtte	Borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.	§ 85	
Dagtilbud			
Lindegården Beskæftigelses- og aktivitetstilbud	Borgere under folkepensionsalderen, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som har behov for støtte til at opretholde eller forbedre personlige færdigheder og livsvilkår.	§§ 103 og 104	45

Værkstedet Nymarksvej <i>Beskæftigelses- og aktivitetstilbud</i>	Borgere under folkepensionsalderen, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som har behov for støtte til at opretholde eller forbedre personlige færdigheder og livsvilkår.	§§ 103 og 104	35-40
Caféen <i>Aktivitets- og samværstilbud</i>	Borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, som er selvhjulpne.	§§ 85 og 104	80 ¹
HUSET <i>Værested</i>	Psykisk syge og sårbare	§§ 85	130 ^{1,2}
Værestedet Billund <i>Værested</i>	Psykisk syge og sårbare	§ 85	15
Job i Erhverv <i>Beskæftigelsestilbud</i>	Borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse i beskæftigelsestilbud med ønske om at komme i job med løntilskud /skånejob	§ 103	38 ¹

Note 1: Antal visiterede borgere.

Note 2: Alle borgere, der modtager støtte og vejledning i socialpsykiatrien er visiteret til værestedet HUSET, men ikke alle benytter sig af værestedet. Det nye samlede tilbud på Sydtoften 4 og 8 forventes at kunne rumme ca. 100 borgere.

Bilag 2: Fokusområder, tiltag og målsætninger

Fokusområde 1: Etablering af flere lokale botilbud		
Tiltag	Målsætning	Status pr. maj 2020
1.1 Etablering af akut- og aflastningsboliger	a) Politisk godkendelse b) I første halvår 2021 tages 4-5 aflastningsboliger/korttidspladser i brug som akutpladser for borgere med psykiske eller kognitive funktionsnedsættelser samt til aflastningstilbud for borgere, der bor i eget hjem.	a) Afsluttet b) Igangsat
1.2 Udvidet anvendelse af anvisningsretten	a) Politisk godkendelse b) Beskrivelse af arbejdsgangen ved anvisning af boliger c) Min. 10 borgere med sociale og/eller psykiske problemstillinger er ved udgangen af 2023 blevet placeret i egen bolig ved anvendelse af anvisningsretten.	a) Afsluttet b) Igangsat c) Venter
1.3 Etablering af midlertidige boliger	a) Politisk godkendelse b) Beskrivelse af arbejdsgangen ved tildeling af midlertidige boformer c) Fire lejligheder på Rolighedsvej samt Billund Kommunes boliger på Engvej etableres som midlertidige boliger.	a) Afsluttet b) Igangsat c) Igangsat
1.4 Etablering af opgangsfællesskab/bofællesskab	a) Etablering af badefaciliteter og vaskesøjler i de enkelte lejligheder på Rolighedsvej 8 (Ungbo). b) Ny målgruppebeskrivelse for Ungbo samt beskrivelse af, hvordan der sikres flow i boligerne og gode overgange til andre boformer.	a) Venter b) Venter
1.5 Etablering af længerevarende botilbud	a) Analyse af behovet for længerevarende botilbud og forslag til udvidelse af boligkapaciteten b) Politisk godkendelse c) Udvidelse af boligkapaciteten	a) Venter b) Venter c) Venter
Fokusområde 2: Udvikling af dagtilbud		
Tiltag	Målsætning	Status
2.1 Sammenlægning af café- og værestedstilbud	a) Politisk godkendelse b) Etablering af fysiske rammer på Sydtoften 4 og 8	a) Afsluttet b) Venter
2.2 Flytte aktiviteterne på Værkstedet Nymarksvej til Sydtoften 4	a) Politisk godkendelse b) Renovering af Sydtoften 4 c) Flytning af aktiviteter til Sydtoften 4	a) Afsluttet b) Venter c) Venter

2.3	Større fleksibilitet	a) Politisk godkendelse b) Udvidelse af åbningstiden i Caféen c) Udvikling af en fleksibel økonomisk og organisatorisk struktur	a) Igangsat b) Venter c) Igangsat
2.4	Inkludere flere målgrupper i tilbuddene	a) Etablering af fleksible fysiske rammer (Sydtoften 4 og 8) b) Samarbejde med Træningsenheden, socialpsykiatrien og Ungeafdelingen c) Udvikling af pædagogiske metoder	a) Venter b) Venter c) Venter
2.5	Skabe flere muligheder på det ordinære arbejdsmarked i samarbejde med jobcenteret	a) Undersøge mulighederne for et øget samarbejde med virksomheder b) Etablere flere/nye beskæftigelsestilbud, praktikforløb og kompetenceafklaringsforløb i virksomheder	a) Venter b) Venter
2.6	Samarbejde med Arbejdsmarked om indsatser til borgere der ligger på grænsen mellem arbejdsmarkedsområdet og handicap- og psykiatriområdet.	a) Kortlægning af behov og muligheder for samarbejde om indsatser.	a) Igangsat
Fokusområde 3: Livsfaser			
Tiltag		Målsætning	Status
3.1	Fælles sprog og metoder på tværs af Ungeafdelingen og Voksenstøtte	a) Tiltag ift. at skabe et fælles sprog og metoder gennemføres f.eks. fælles arbejde om ny VUM og fællesfaglige begreber b) Samarbejds- og overleveringsaftale mellem Ungeafdelingen og Voksenstøtte udarbejdes	a) Venter b) Igangsat
3.2	Ensretning af økonomi og administration	a) Ensrette opgørelser over økonomi og aktivitetsdata	a) Igangsat
3.3	Boliger tilpasset livsfaser	a) Koordinering og samarbejde med Ungeafdelingen om gennemførelse af tiltagene under fokusområde 1 ift. botilbud til unge. b) Tiltag ift. at skabe flow i boliger igangsættes	a) Igangsat b) Venter
3.4	Oprettelse af dagtilbud til seniorer	a) Muligheden for samarbejde med daghjem undersøges b) Oprettelse af uforpligtende seniortilbud på Caféen	a) Igangsat b) Venter
Fokusområde 4: Den rehabiliterende tilgang			
Tiltag		Målsætning	Status
4.1	Etablering af tidlig forebyggende indsats efter Servicelovens § 82	a) Pilotprojekt b) Etablering af indsats	a) Igangsat b) Venter
4.2	Evidensbaserede indsatser	a) Tiltag ift. at øge viden om effekten af indsatser (f.eks. ved at arbejde eksperimenterende og forløbsorienteret), samt benytte denne viden til udviklingen af tilbud.	a) Igangsat

Fokusområde 5: Frivillighed og samarbejde med civilsamfundet			
Tiltag		Målsætning	Status
5.1	Involvering af foreninger og frivillige i forbindelse med etablering af det nye fælles tilbud på Sydtoften 4 og 8.	a) Foreninger og frivillige på handicap- og psykiatriområdet involveres i processen inden samt lige efter indflytning på Sydtoften 4 og 8.	a) Venter
5.2	Øge samarbejdet med frivillige ifbm. beskæftigelses- og aktivitetstilbud	a) Udarbejdelse af retningslinjer for samarbejde med frivillige b) Rekruttering af frivillige	a) Venter b) Venter
5.3	Øge samarbejdet med frivillige ifbm. café- værestedstilbud	a) Udarbejdelse af retningslinjer for samarbejde med frivillige b) Rekruttering af frivillige	a) Venter b) Venter
5.4	Styrke samarbejdet med Café Jydepotten, herunder samarbejde om frivillig økonomisk rådgivning.	a) Samarbejde og løbende koordinering med Café Jydepotten bl.a. ift. sammenlægning af café- og værestedstilbud (tiltag 2.1).	a) Venter
5.5	Give flere borgere på handicap- og psykiatriområdet mulighed for at lave frivilligt arbejde	a) Identificere foreninger som kan tilbyde borgere med særlige behov mulighed for at lave frivilligt arbejde	a) Venter
5.6	Styrke samarbejdet med lokale foreninger om inklusion af og tilbud til borgere med særlige behov.	a) Identificere foreninger som har lyst til at arbejde med inklusion af borgere med særlige behov eller tilbyde aktiviteter til særlige målgrupper.	a) Venter
Fokusområde 6: Økonomistyring			
Tiltag		Målsætning	Status
6.1	Forbedre data	a) Tiltag ift. at forbedre data på området igangsættes	a) Venter
6.2	Bedre ledelsesinformation	a) Der udarbejdes løbende konkrete rapporter og prognoser vedr. den økonomiske udvikling på området	a) Igangsat

Bilag 3: Tidsplan

Fokusområder og aktiviteter	2020 2. halvår	2021 1. halvår	2021 2. halvår	2022 1. halvår	2022 2. halvår	2023 1. halvår	2023 2. halvår
Fokusområde 1: Etablering af flere lokale botilbud							
Tiltag 1.1	X	X					
Tiltag 1.2	X	X					
Tiltag 1.3	X	X					
Tiltag 1.4	X	X					
Tiltag 1.5		X	X	X	X	X	X
Fokusområde 2: Udvikling af dagtilbud							
Tiltag 2.1	X						
Tiltag 2.2	X	X					
Tiltag 2.3	X	X					
Tiltag 2.4	X	X	X				
Tiltag 2.5			X	X	X		
Tiltag 2.6			X				
Fokusområde 3: Livsfaser							
Tiltag 3.1	X	X	X				
Tiltag 3.2	X	X	X				
Tiltag 3.3	X	X	X	X	X	X	X
Tiltag 3.4	X	X					
Fokusområde 4: Den rehabiliterende tilgang							
Tiltag 4.1	X	X					
Tiltag 4.2	X	X	X	X	X	X	X
Fokusområde 5: Frivillighed og samarbejde med civilsamfundet							
Tiltag 5.1	X	X					
Tiltag 5.2		X	X				
Tiltag 5.3		X	X				
Tiltag 5.4	X						
Tiltag 5.5			X	X			
Tiltag 5.6			X	X			
Fokusområde 6: Økonomistyring							
Tiltag 6.1		X	X	X			
Tiltag 6.2	X	X	X	X	X	X	X

Bilag 4: Økonomisk oversigt fra Handlekatalog

Behandlet i Voksenudvalget d. 24. februar 2020

Nr.	Tiltag	Økonomi 2020	Økonomi 2021	Økonomi 2022	Økonomi 2023
1	Borgere i eksterne tilbud				
1.1	Etablering af midlertidige boliger	190.000 kr.	400.000 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.
1.2	Etablering af opgangs-fællesskab/bofællesskab med støtte, evt. via støttecenter efter Servicelovens § 85.	Etablering	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere
1.3	Etablering af akutboliger / aflastningsboliger efter Servicelovens §§§ 82, 84, 107	- kr.	250.000 kr.	250.000 kr.	250.000 kr.
1.4	Udvidet anvendelse anvisningsretten	275.000 kr.	600.000 kr.	1.000.000 kr.	1.000.000 kr.
1.5	Oprettelse af længerevarende botilbud, fx til borgere med autisme / Asperger	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere
1.6	Samarbejde om botilbud til unge borgere, fx i STU	Økonomi ligger i Ungeafdelingen	Økonomi ligger i Ungeafdelingen	Økonomi ligger i Ungeafdelingen	Økonomi ligger i Ungeafdelingen
2	Aktivitets- og beskæftigelsestilbud				
2.1	Alternativ til Værkstedet Nymarksvej	250.000 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.
2.2	Udvidelse af målgruppen	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
2.3	Alternativ til aktivitets- og beskæftigelsestilbud	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere
2.4	Reducere kørsel til dagtilbud ved etablering af alternativ til Værkstedet Nymarksvej tæt på botilbuddene på Sydtoften.	100.000 kr.	150.000 kr.	150.000 kr.	150.000 kr.
2.5	Reducere kørsel til dagtilbud ved etablering af cykelsti til Lindegården.	Inkluderes i Budget 2021	Eventuel etablering	200.000 kr.	200.000 kr.
3	Sammenlægning af tilbud efter Servicelovens § 85 og cafétilbud				
3.1	Organisatorisk sammenlægning af støtte efter Servicelovens § 85 og cafétilbud	250.000 kr.	750.000 kr.	750.000 kr.	750.000 kr.
3.2	Fælles fysisk udgangspunkt for tilbud efter Servicelovens § 85 og cafétilbud, som kan rumme flere målgrupper	- kr.	100.000 kr.	100.000 kr.	100.000 kr.
4	Ferie og aktiviteter for hjemmeboende /borgere i bofællesskaber				

4.1	Ferie til hjemmeboende borgere: Etablering af en årlig pulje til ferie til hjemmeboende borgere på handicap- og psykiatriområdet.	- 200.000 kr.	- 200.000 kr.	- 200.000 kr.	- 200.000 kr.
4.2	Aktiviteter til hjemmeboende borgere / borgere i bofællesskaber som en del af cafétilbuddets ramme – og et ensartet niveau for aktiviteter på handicap- og psykiatriområdet	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
5	Serviceniveau for ledsagelse				
5.1	Ledsagelse som en del af taksten i kommunens botilbud Socialpædagogisk ledsagelse visiteres af myndighed	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
5.2	Forankring af ledsagerkorps i driften	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
6	Hotline (psykiatri)				
6.1	Nedlæggelse af Hotline på psykiatriområdet. Hotlinen er åben kl. 16.00 til 08.00 alle dage året rundt for de borgere, som er visiteret til et tilbud fra HUSET.	93.000 kr.	186.000 kr.	186.000 kr.	186.000 kr.
7	Pleje, hjælp, omsorg og støtte (§§ 85 og 83)				
7.1	Integrere støtteforløb ved overlap mellem hjemmehjælp og socialpædagogisk støtte.	100.000 kr.	200.000 kr.	200.000 kr.	200.000 kr.
8	Kørsel				
8.1	Reducere kørselsudgifter til hjemmevejledning.	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere	Undersøges nærmere
8.2	Tilbyde vejledning centralt fremfor at køre ud til borgerne.	100.000 kr.	200.000 kr.	200.000 kr.	200.000 kr.
9	Reducere takster på botilbud				
9.1	Reduktion i takster	Se tabel	Se tabel	Se tabel	Se tabel
	I alt	1.158.000 kr.	3.136.000 kr.	3.836.000 kr.	3.836.000 kr.